

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Березніков Олександр Володимирович, 1979 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2000 році Макіївський Економіко-Гуманітарний інститут та вступив до Харківського Національного університету внутрішніх справ, який закінчив у 2001 році за спеціальністю «Право». З 2004 по 2005 роки навчався у магістратурі Національної юридичної академії ім. Ярослава Мудрого на факультеті підготовки професійних суддів. Указом Президента України від 07 грудня 2009 року №1016/2009 призначений на посаду судді Червоногвардійського районного суду міста Макіївки Донецької області. Указом Президента від 20 липня 2018 року переведений на посаду судді Чаплинського районного суду Херсонської області. Рішенням Верховного Суду від 06 червня 2022 №200/0/149-22 відряджений до Кілійського районного суду Одеської області для здійснення правосуддя з 07 червня 2022 року, де працює до сьогоднішнього дня.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ректора Херсонського державного університету Міністерства освіти і науки України від 29 вересня 2025 року № 526-Д (м. Івано-Франківськ) у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради –	Василя СТРАТОНОВА, доктора юридичних наук, професора, заслуженого юриста України професора кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності Херсонського державного університету.
Рецензента –	Аліни ГАВЛОВСЬКОЇ, кандидатки юридичних наук, доцентки, завідувачки кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності Херсонського державного університету.
Офіційних опонентів –	Євгена СТРЕЛЬЦОВА, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри кримінального права Національного університету «Одеська юридична академія»
Ігоря МИТРОФАНОВА, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри фундаментальних і галузевих юридичних наук Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського
Тетяни ПАВЛОВОЇ, кандидатки юридичних наук, доцентки, доцентки кафедри кримінального права, кримінального процесу та криміналістики Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

на засіданні 11 листопада 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» **Олександр БЕРЕЗНІКОВУ** на підставі публічного захисту дисертації **«Кримінально-правова характеристика порушення над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого»** за спеціальністю 081 Право.

Дисертацію виконано у Херсонському державному університеті Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ (Херсон).

Науковий керівник – доктор юридичних наук, професор Сотула Олександр Сергійович, професор кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності Херсонського державного університету.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Дисертація Березнікова Олександра Володимировича за темою «Кримінально-правова характеристика порушення над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого» на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право є самостійною та ґрунтовною оригінальною науковою працею, виконаною у межах поставлених завдань.

Дослідження містить науково-обґрунтовані теоретичні та практичні результати, характеризується єдністю змісту, точністю викладення матеріалу та свідчить про особистий внесок автора в науку. У дисертації проведено комплексний науковий аналіз кримінальної відповідальності за порушення над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого в Україні та визначено безпосередній вплив на формування змісту окремих норм кримінального законодавства України, а саме: автор пропонує з урахуванням наведених положень і висновків, сформульованих пропозицій *de lege ferenda* щодо вдосконалення кримінального законодавства, яке регулює відповідальність за порушення над могилою, іншим місцем поховання або тілом померлого, внести зміни до чинного Кримінального кодексу України та Закону України «Про поховання та похоронну справу».

Обґрунтовано, що положення чинного Кримінального кодексу України враховує нові виклики, пов'язані з політичними, національними та релігійними мотивами кримінальних правопорушень, проте необхідні зміни спрямовані на посилення відповідальності за порушення над могилами та пам'ятниками, що відображає суспільну потребу в захисті моральних цінностей та пам'яті про загиблих, особливо значення ця проблема набуватиме в післявоєнний час.

За результатами проведеного наукового дослідження сформовано наукові положення та практичні рекомендації, які можуть використовуватися під час розслідування та кваліфікації діянь, пов'язаних з належним рівнем охорони моральних цінностей в частині глибокого шанування пам'яті померлих та прагнення суспільства захистити місця поховань від осквернення та порушення, чіткого визначення термінів та об'єктів кримінально-правової охорони.

Сформульовані в дисертації положення, узагальнення, висновки, рекомендації, пропозиції обґрунтовані на підставі особистих досліджень у результаті опрацювання та аналізу наукових, нормативних і статичних джерел.

Загалом дисертаційна робота Березнікова Олександра Володимировича за актуальністю проблеми, методичними підходами, обсягом, ґрунтовністю аналізу й інтерпретацією отриманих даних, повнотою викладу принципів наукових положень, за кількістю і рівнем публікацій, апробацією на наукових конференціях, науково-теоретичним та практичним значенням повністю відповідає пунктам 6-9 вимог до рівня наукової кваліфікації здобувача «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року, що висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

Результати досліджень, які наведені в дисертаційній роботі, опубліковані у наукових статтях, належать автору та є його науковим доробком. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів містить посилання на відповідне джерело. Обґрунтованість і достовірність отриманих наукових результатів дослідження забезпечено поєднанням загальних і спеціальних методів наукового пізнання.

Здобувач має 9 (дев'ять) наукових публікацій за темою дисертації, з них 6 статей, з яких 4 (чотири) у періодичних наукових фахових виданнях України, 2 (дві) у зарубіжних наукових виданнях та 3 (три) доповіді, оприлюднених на міжнародних науково-практичних конференціях, а саме:

Публікації, в яких опубліковані основні результати дослідження:

1. The substrate of criminal-legal influence / Kozachenko O., Sotula O., Biblenko V., Giulyakov K., Bereznikov O. Cuestiones Políticas. Vol. 39 N° 68 (Enero–Junio 2021). P. 441-462. URL: <https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/issue/view/3580/N%3%BAmero%20completo>

2. Березніков О. В. Моральність як об'єкт кримінально-правової охорони для кримінального правопорушення, передбаченого ст. 297 КК України. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. №. 1. С. 349–351. URL: http://www.lsej.org.ua/1_2023/84.pdf

3. Березніков О. В. Польський досвід криміналізації наругу над могилою. Юридичний вісник. 2023. №. 4. С. 146–152. URL: http://yurvisnyk.in.ua/v4_2023/19.pdf

4. Березніков О. В. Становлення і розвиток законодавства про наругу над могилою на теренах сучасної України. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки. 2024. Випуск 2. С. 9–12. URL: <https://lj.journal.kspu.edu/index.php/lj/issue/view/17>

Статті у наукових виданнях іноземних держав:

5. Bereznikov O. Criminal liability for desecration of a grave: comparative studies. *nad bezpieczeństwem*. 2023. NR 8. S. 45–60. DOI: <https://doi.org/10.34858/SNB.8.2023.004>

6. Bereznikov O. Legal aspects of protecting burial sites and human remains: a criminal-legal analysis in Ukraine. *Łódzkie Studia Humanistyczne*. 2025. NR 1. S. 18–23. DOI <https://doi.org/10.32782/2956-333X/2025-1-4>

Опубліковані праці апробаційного характеру:

7. Березніков О. В. Предмет кримінального правопорушення у статтях 297 та 298 КК України: питання співвідношення. Кримінально-правова правотворчість: визначення та значення : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 28 травн. 2021 р. Одеса : НУ «ОЮА», ПРИ НАПРН України, 2021. С. 139–141.

8. Bereznikov O. V. Criminal responsibility for desecration over the grave, other place of burial or over the body of the dead: problems of improvement and correlation. Стратегічні пріоритети розвитку економіки, менеджменту, сфери обслуговування та права в умовах інтеграційних процесів : матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 03–04 лист. 2022 р. м. Івано Франківськ: Херс. держ. ун-т, 2022. С. 342–346. URL: <https://ekhsuir.kspu.edu/server/api/core/bitstreams/6b4c75e33b134caa925a38342d19217a/content>

9. Березніков О. В. Діалектика моралі та моральності: виклики для сучасної юридичної науки. Актуальні питання економіки та права: регіональний, міжнародний та глобалізаційний аспекти : матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 24 квіт. 2025 р. м. Івано-Франківськ : Херс. держ. ун-т, 2025. С. 470–474

У дискусії взяли участь голова та члени разової спеціалізованої вченої ради:

Голова – Стратонов Василь Миколайович, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України професор кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності Херсонського державного університету – виступ позитивний, зауважень, які б знижували науково-практичну оцінку роботи, немає. Рецензент дисертаційного дослідження – Гавловська Аліна Олександрівна, кандидатка юридичних наук, доцентка, завідувачка кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності Херсонського державного університету – виступ позитивний, зауважень, які б знижували науково-практичну оцінку роботи, немає.

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, професор Стрельцов Євген Львович, професор кафедри кримінального права Національного університету «Одеська юридична академія» – виступ позитивний, зауважень, які б знижували науково-практичну оцінку роботи, немає.

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, професор Митрофанов Ігор Іванович, професор кафедри фундаментальних і галузевих юридичних наук Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського» – виступ позитивний, зауважень, які б знижували науково-практичну оцінку роботи, немає.

Офіційний опонент – кандидатка юридичних наук, доцентка Павлова Тетяна Олександрівна, доцентка кафедри кримінального права, кримінального процесу та криміналістики Одеського національного університету імені І.І.Мечникова – виступ позитивний, зауважень, які б знижували науково-практичну оцінку роботи, немає.

Озвучені ними зауваження та побажання отримали належне пояснення та коментар дисертанта, а отже, загалом суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку результатів його наукового дослідження.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради.

«Проти» – не має

«Утримались» – не має

На підставі відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада Херсонського державного університету присуджує Березнікову Олександровим Володимировичу ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, професор кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності Херсонського державного університету

(підпис)

Василь СТРАТОНОВ

(власне ім'я та прізвище)

